

Vec C-376/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

15. jún 2023

Vnútroštátny súd:

Augstākā tiesa (Senāts)

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

14. jún 2023

**Žalobkyňa v konaní na prvom stupni a navrhovateľka v konaní o kasačnom
opravnom prostriedku:**

SIA BALTIC CONTAINER TERMINAL

**Žalovaná v konaní na prvom stupni a ďalší účastník v konaní o kasačnom
opravnom prostriedku:**

Valsts ieņēmumu dienests

Predmet konania vo veci samej

Žaloba na zrušenie rozhodnutia Valsts ieņēmumu dienests (Štátna daňová správa, Lotyšsko; ďalej len „VID“), ktorým bola žalobkyni, spoločnosti s ručením obmedzeným BALTIC CONTAINER TERMINAL, uložená povinnosť zaplatiť dovozné clo a daň z pridanej hodnoty, ako aj príslušné úroky z omeškania.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Vnútroštátny súd sa na základe článku 267 ZFEÚ pýta, 1) či možno v súlade s ustanoveniami delegovaného nariadenia 2015/2446 v spojení s Colným kódexom Únie ukončiť osobitný colný režim „slobodné pásmo“ bez uvedenia hlavného referenčného čísla, ktoré identifikuje vyhlásenie, na základe ktorého je tovar prepustený do nasledujúceho colného režimu; 2) či môže držiteľ tohto colného režimu ukončiť colný režim len na základe poznámky colného úradníka v prepravnom doklade tovaru týkajúcej sa colného statusu tovaru bez toho, aby sám overil platnosť tohto statusu, alebo ak je povinný vykonať takéto overenie, v akom rozsahu tak musí urobiť; 3) či držiteľ tohto colného režimu môže mať legitímnu dôveru založenú na potvrdení colných orgánov o zmene colného statusu tovaru, aj keď v tomto potvrdení nie je uvedený dôvod tejto zmeny statusu ani žiadny údaj, ktorý umožňuje overiť tento dôvod; a 4) či v prípade, že držiteľ colného režimu nedodržiava ustanovenia colného režimu stanovené právom Únie a nemá vyššie uvedenú legitímnu dôveru, musí byť napriek tomu na základe zásady právnej sily rozhodnutej veci oslobodený od colného dlhu, ak v inom spore pred vnútroštátnym súdom týkajúcom sa tých istých skutkových a právnych otázok sa rozsudkom konštatovalo, že sa nedopustil žiadneho porušenia colného režimu.

Prejudiciálne otázky

1. Umožňuje článok 178 ods. 1 písm. b) a c) delegovaného nariadenia 2015/2446 v spojení s článkom 214 ods. 1 Colného kódexu Únie ukončiť osobitný colný režim „slobodné pásmo“ bez toho, aby sa do elektronického registračného systému vložilo hlavné referenčné číslo (MRN), ktoré identifikuje colné vyhlásenie, na základe ktorého je tovar prepustený do nasledujúceho colného režimu?

2. Umožňujú článok 214 ods. 1 a článok 215 ods. 1 Colného kódexu Únie a článok 178 ods. 1 písm. b) a c) delegovaného nariadenia 2015/2446, aby držiteľ osobitného colného režimu „slobodné pásmo“ ukončil tento režim len na základe poznámky úradníka colného orgánu v prepravnom doklade tovaru (CMR) týkajúcej sa colného statusu tovaru bez toho, aby sám overil platnosť colného statusu tohto tovaru?

3. V prípade zápornej odpovede na druhú prejudiciálnu otázku, aká úroveň overenia podľa článku 214 ods. 1 a článku 215 ods. 1 Colného kódexu Únie a článku 178 ods. 1 písm. b) a c) delegovaného nariadenia 2015/2446 postačuje na to, aby bolo možné považovať osobitný colný režim „slobodné pásmo“ za správne ukončený?

4. Mohol mať držiteľ osobitného colného režimu „slobodné pásmo“ legitímnu dôveru na základe potvrdenia colných orgánov, že colný status tovaru sa zmenil z „tovaru, ktorý nie je tovarom Únie“ na „tovar Únie“, hoci toto potvrdenie neuvádza ani dôvod zmeny statusu tovaru ani údaje, ktoré by umožnili overiť tento dôvod?

5. V prípade zápornej odpovede na štvrtú prejudiciálnu otázku, môže byť dôvodom na oslobodenie od colného dlhu, ktorý vznikol podľa článku 79 ods. 1 písm. a) a článku 79 ods. 3 písm. a) Colného kódexu Únie, vzhľadom na zásadu právnej sily rozhodnutej veci uznanú vo vnútroštátnom práve a v práve Únie, skutočnosť, že v inej veci pred vnútroštátnym súdom sa právoplatným rozsudkom konštatovalo, že držiteľ colného režimu sa nedopustil žiadneho porušenia, pokiaľ ide o colný režim „slobodné pásmo“?

Uvedené predpisy práva Únie

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (prepracované znenie): článok 79 ods. 1 písm. a), článok 79 ods. 3 písm. a), článok 210 písm. b), článok 214 ods. 1 a článok 215 ods. 1.

Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/2446 z 28. júla 2015, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o podrobné pravidlá, ktorými sa bližšie určujú niektoré ustanovenia Colného kódexu Únie: článok 178 ods. 1 písm. b) a c) a článok 178 ods. 2 písm. a).

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/2447 z 24. novembra 2015, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá vykonávania určitých ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie: článok 199 ods. 1 písm. b), článok 200 ods. 1 a 3, článok 211, a článok 226 prvý odsek.

Judikatúra Súdneho dvora a Všeobecného súdu

Rozsudok Súdneho dvora zo 7. apríla 2011, Sony Supply Chain Solutions (Europe), C-153/10, EU:C:2011:224, bod 47.

Rozsudok Súdneho dvora z 29. marca 2011, ThyssenKrupp Nirosta/Komisia (C-352/09 P, EU:C:2011:191), bod 123.

Rozsudok Všeobecného súdu z 1. júla 2009, ThyssenKrupp Stainless/Komisia, T-24/07, EU:T:2009:236, bod 140.

Rozsudok Všeobecného súdu z 8. februára 2018, Sony Interactive Entertainment Europe/EUIPO – Marpefa (Vieta) (T- 879/16, EU:T:2018:77), bod 31.

Uvedené predpisy vnútroštátneho práva

Administratīvā procesa likums (zákon o správnom konaní)

§ 153 ods. 3: Skutočnosti, ktoré sa považujú za preukázané v odôvodnení rozsudku, ktorý nadobudol právoplatnosť, sa pri preskúmaní správnej veci týkajúcej sa tých istých účastníkov konania nemusia znova preukazovať.

Likums „Par tiesu varu“ (zákon o súdnictve)

§ 16 ods. 3 a 4:

(3) V súlade s postupom stanoveným zákonom je rozsudok pre súd záväzný, ak skúma iné veci súvisiace s touto vecou.

4) Tieto rozsudky majú silu zákona, sú záväzné *erga omnes* a musí sa s nimi zaobchádzať rovnako ako so zákonmi.

Ministru kabineta 2017.gada 22.augusta noteikumi Nr. 500 „Muitas noliktavu, pagaidu uzglabāšanas un brīvo zonu noteikumi“ (vyhláška Rady ministrov č. 500 z 22. augusta 2017, ktorou sa stanovujú pravidlá týkajúce sa colných skladov, dočasného uskladnenia a slobodných pásiem): odsek 77 stanovuje, že každá osoba, v ktorej slobodnom pásme sa skladuje tovar, ktorý nie je tovarom Únie, je povinná viesť evidenciu o tovare uskladnenom v slobodnom pásme; odsek 78 vyžaduje, aby evidencia obsahovala údaje uvedené najmä v článku 178 ods. 1 písm. b) a c) a článku 178 ods. 2 delegovaného nariadenia 2015/2446; a odsek 79 vyžaduje, aby evidencia týkajúca sa tovaru, ktorý nie je tovarom Únie, obsahovala číslo colného dokladu alebo číslo nákladného listu tovaru, s ktorým tovar vstúpil do slobodného pásma a opustil ho.

Stručné zhrnutie skutkových okolností a konania vo veci samej

- 1 Žalobkyňa, SIA BALTIC CONTAINER TERMINAL, je držiteľkou povolenia na nakládku, vykládku a skladovanie tovaru v slobodnom pásme slobodného prístavu v Rige a je povinná viesť evidenciu tovaru nachádzajúceho sa v tomto pásme.
- 2 VID vykonala kontrolu tovaru nachádzajúceho sa v slobodnom pásme žalobkyne a zistila, že v troch prípadoch v rokoch 2018 a 2019 tovar nachádzajúci sa v slobodnom pásme opustil toto pásmo bez toho, aby bol prepustený do nasledujúceho colného režimu, a preto osobitný colný režim „slobodné pásmo“

nebol ukončený. VID dospela k záveru, že tento tovar bol skutočne odňatý spod colného dohľadu, a preto žalobkyni vznikol colný dlh podľa článku 79 ods. 1 písm. a) a článku 79 ods. 3 písm. a) Colného kódexu Únie.

- 3 Predmetný tovar bol dodaný na výstup zo slobodného pásma na základe nákladných listov tovaru (ďalej len „CMR“), v ktorých bol uvedený colný status tovaru ako „tovar Únie“ (ďalej len „C“), čo potvrdil úradník colného orgánu odtlačkom colnej pečiatky a svojím podpisom. Bolo to v súlade s existujúcou praxou, podľa ktorej VID vykonala kontrolu colného statusu tovaru pred jeho opustením prístavu a zaznačila ho do prepravných dokladov, hoci právne predpisy takýto postup nestanovovali. Po tom, čo tovar opustil slobodné pásmo, však colní úradníci zistili, že nemajú žiadne doklady, ktoré by odôvodňovali zmenu colného statusu sporného tovaru z „tovaru, ktorý nie je tovarom Únie“ („N“) na „tovar Únie“ („C“).
- 4 Rozhodnutím VID z 19. júla 2019 bola žalobkyni uložená povinnosť zaplatiť do štátnej pokladnice dovozné clo a príslušné úroky z omeškania, ako aj daň z pridanej hodnoty spolu s príslušnými úrokmi z omeškania.
- 5 Žalobkyňa napadla rozhodnutie VID na súde.
- 6 Administratīvā apgabaltiesa (Krajský správny súd, Lotyšsko) návrh v odvolacom konaní zamietol.
- 7 Tento súd uviedol, že podľa článku 210 písm. b) Colného kódexu Únie je „slobodné pásmo“ osobitným colným režimom, a preto je podľa článku 215 ods. 1 Colného kódexu Únie tento režim ukončený, keď je tovar prepustený do nasledujúceho colného režimu. Podľa tohto súdu bola žalobkyňa podľa článku 214 ods. 1 Colného kódexu povinná viesť evidenciu obsahujúcu informácie a údaje, ktoré by colným orgánom umožnili dohľad nad režimom, s uvedením údajov o colnom statuse tovaru a o spôsobe ukončenia osobitného colného režimu, teda do akého nasledujúceho režimu bol tovar prepustený.
- 8 Administratīvā apgabaltiesa (Krajský správny súd) konštatoval, že samotné označenie odtlačkom pečiatky a podpis na CMR nemôžu osvedčiť colný status tovaru Únie pre tovar, ktorý bol dovezený ako tovar, ktorý nie je tovarom Únie, a ktorý preto musel zmeniť svoj status, keďže VID tento status nepotvrdila na CMR a tovar získal status tovaru Únie až vtedy, keď bol prepustený do príslušného colného režimu. Podľa názoru tohto súdu žalobkyňa pri plnení svojich povinností nekonala s náležitou starostlivosťou, keďže mala zabezpečiť, aby tovar, ktorý nie je tovarom Únie, bol prepustený do jedného z vhodných colných režimov. Podľa jeho názoru žalobkyňa nemohla vychádzať len z CMR s odtlačkom colnej pečiatky a podpisom úradníka, pretože len z CMR nebolo možné vyvodiť, do akého nasledujúceho colného režimu bol tovar prepustený, hoci údaj „C“ mohol viesť žalobkyňu k domnienke, že tovar bol prepustený do colného režimu, ktorý zmenil status tovaru na tovar Únie. Podľa tohto súdu sa

v takom prípade vyžadovalo vyhlásenie s hlavným referenčným číslom (ďalej len „MRN“) alebo CMR s odtlačkom colnej pečiatky a číslom MRN.

- 9 Žalobkyňa podala proti rozsudku [Administratīvā] apgabaltiesa [Krajský (správny) súd] kasačný opravný prostriedok na Senāts (Najvyšší súd).
- 10 Zároveň bolo začaté konanie na Rīgas apgabaltiesas Kriminālietu kolēģija (trestný senát Krajského súdu Riga, Lotyšsko), v ktorom žalobkyňa napadla uloženie správnej sankcie za tie isté skutky. Rozsudkom z 5. februára 2021 Kriminālietu kolēģija zrušil správnu sankciu uloženú žalobkyni z dôvodu, že žalobkyňa neporušila podmienky colného režimu a konala v súlade s bežnou praxou colných orgánov a že VID nevedela uviesť právne ustanovenia, ktoré by žalobkyni ukladali povinnosť overiť ďalšie údaje týkajúce sa platnosti zmeny statusu tovaru nad rámec potvrdenia poskytnutého colnými orgánmi.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 11 Žalobkyňa, teraz navrhovateľka v konaní o kasačnom opravnom prostriedku, sa domnieva, že došlo k nesprávnemu uplatneniu článku 79 ods. 1 písm. a) a článku 79 ods. 3 písm. a) Colného kódexu Únie. Podľa jej názoru by sa mohla považovať za osobu, ktorá je povinná zaplatiť clo, ak by existovala nejaká konkrétna povinnosť stanovená v colných predpisoch, ktorú nedodrжала, ale [Administratīvā] apgabaltiesa [Krajský (správny) súd] žiadnu takúto povinnosť neuviedol. Nepreukázalo sa ani to, že by sa žalobkyňa úmyselne podieľala na nezákonnom výstupe tovaru zo slobodného pásma alebo že by vedela alebo mohla vedieť, že dochádza k nezákonnému výstupe tovaru zo slobodného pásma. Žalobkyňa sa odvoláva na článok 178 ods. 1 písm. c) delegovaného nariadenia 2015/2446, pričom uvádza, že podľa tohto ustanovenia bola povinná zapísať do evidencie uvedenej v článku 214 ods. 1 Colného kódexu Únie údaje, ktoré umožňujú jednoznačnú identifikáciu iných colných dokladov ako colných vyhlásení, akýchkoľvek ďalších dokladov relevantných pre umiestnenie tovaru do osobitného colného režimu a akýchkoľvek ďalších dokladov relevantných pre zodpovedajúce ukončenie colného režimu. Tvrdí, že viedla požadovanú evidenciu v súlade s oprávnením vydaným VID a tovar odovzdala dopravcovi na základe predložených CMR, na ktorých bol v súlade s bežnou praxou VID viditeľný status tovaru označený colným úradníkom, teda že ide o tovar Únie, podpis úradníka colného orgánu a pečiatka colného úradu. Mohla sa preto oprávnene domnievať, že colný režim pre tovar bol ukončený jeho prepustením do voľného obehu, čím sa ukončil aj osobitný colný režim slobodného pásma pre tovar, a že splnila všetky povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov. Okrem toho tvrdí, že súčasný postup schválený colným orgánom stanovuje, že je to úradník colného orgánu, ktorý po pripojení do elektronického registračného systému žalobkyne zmení colný status tovaru, teda potvrdí zmenu colného statusu tovaru, a že žalobkyňa, ktorá sa spolieha na tieto informácie, ukončí osobitný colný režim „slobodné pásmo“.

- 12 VID sa domnieva, že žalobkyňa nesprávne ukončila osobitný colný režim „slobodné pásmo“, pretože tým, že umožnila, aby tovar opustil slobodné pásmo, nezabezpečila, aby bol tovar prepustený do nasledujúceho colného režimu. Tvrdí, že podľa článku 178 ods. 1 písm. b) delegovaného nariadenia 2015/2446 bola žalobkyňa povinná zapísať do evidencie uvedenej v článku 214 ods. 1 Colného kódexu Únie MRN alebo, ak neexistuje, akékoľvek iné číslo alebo kód slúžiaci na identifikáciu colných vyhlásení, prostredníctvom ktorých sa tovar umiestňuje do osobitného colného režimu, a ak bol colný režim ukončený v súlade s článkom 215 ods. 1 kódexu, informácie o spôsobe ukončenia colného režimu. Podľa VID colný status tovaru nemohol byť potvrdený poznámkou colného orgánu na CMR. V dôsledku toho tvrdí, že žalobkyňa bola povinná zahrnúť MRN do svojho registračného systému, čo by umožnilo identifikovať colné vyhlásenie, na základe ktorého došlo k zmene colného statusu tovaru z „tovaru, ktorý nie je tovarom Únie“ na „tovar Únie“ a mala zabezpečiť, aby k takejto zmene statusu skutočne došlo.

Stručné zhrnutie dôvodov návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 13 V prejednáwanej veci musí Senāts (Najvyšší súd) rozhodnúť, či je žalobkyňa zodpovedná za colný dlh, ktorý vznikol nesplnením povinností, ktoré jej vyplývajú z článku 79 ods. 1 písm. a) a článku 79 ods. 3 písm. a) Colného kódexu Únie. Na vyriešenie tejto otázky je potrebné určiť, aké povinnosti vyplývajúce z právnej úpravy porušila žalobkyňa ako držiteľka povolenia na slobodné pásmo tým, že ukončila osobitný colný režim slobodného pásma.
- 14 Senāts (Najvyšší súd) si nie je istý, či by žalobkyňa bola schopná určiť colný režim a colný status tovaru a či by takéto overenie bolo účinné, keďže žalobkyňa by musela takéto overenie vykonať vo veľkom rozsahu, nemala prístup k elektronickému systému spracovania colných údajov a nemohla by nijakým spôsobom overiť napríklad pravdivosť dokumentu T2L, ktorý overujú samotné colné orgány.
- 15 V čase skutkových okolností vo veci samej bolo bežnou praxou VID, že úradníci colného orgánu vykonali overenie colného statusu predtým, ako tovar opustil prístav, a do výstupných dokladov (zvyčajne CMR) uviedli príslušné poznámky (colný status tovaru, pečiatka miesta colnej kontroly a podpis colného úradníka). Súčasný postup tiež stanovuje, že samotný colný úradník potvrdí zmenu colného statusu tovaru a že žalobkyňa tým, že sa spolieha na informácie poskytnuté týmto colným úradníkom, ukončí osobitný colný režim „slobodné pásmo“.
- 16 Senāts (Najvyšší súd) má preto pochybnosti, či skutočnosť, že VID vyžaduje uvedenie MRN colného vyhlásenia v registračnom systéme žalobkyne na preukázanie zmeny colného statusu tovaru, je odôvodnená a v súlade so zákonom. Chce objasniť, či osobitný colný režim „slobodné pásmo“ možno ukončiť bez zahrnutia MRN do registračného systému a či ho držiteľ režimu môže ukončiť na základe poznámky týkajúcej sa colného statusu tovaru, ktorú uvedie úradník

colného orgánu na prepravnom doklade tovaru (CMR) bez toho, aby sám overil platnosť uplatnenia colného statusu na tovar. V prípade zápornej odpovede Senāts chce vedieť, aký je rozsah overenia, ktoré mala žalobkyňa vykonať.

- 17 V prípade, že sa konštatuje, že žalobkyňa si nespĺnila svoje povinnosti v oblasti colného konania, Senāts (Najvyšší súd) chce objasniť, či žalobkyňa mohla mať na základe existujúcej praxe colných orgánov legitímnu dôveru, že došlo k zmene colného statusu tovaru. Senāts má pochybnosti, pokiaľ ide o judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej na zásadu ochrany legitímnej dôvery sa totiž nemožno odvolávať proti určitému ustanoveniu práva Únie a konanie vnútroštátneho orgánu povereného uplatňovaním práva Únie, ktoré je v rozpore s týmto právom, nemôže vyvolať v hospodárskom subjekte legitímnu dôveru, že môže získať priaznivejšie zaobchádzanie odporujúce právu Spoločenstva [rozsudok zo 7. apríla 2011, Sony Supply Chain Solutions (Europe), C-153/10, EU:C:2011:224, bod 47].
- 18 Senāts (Najvyšší súd) sa napokon pýta, či v prípade, ak sa konštatuje, že žalobkyňa sa napriek tomu dopustila porušenia colného režimu a že nemohla mať legitímnu dôveru v situácii, o akú ide v prejednávanej veci, v ktorej iný rozsudok vnútroštátneho súdu vo vzťahu k tým istým účastníkom konania a k tým istým skutkovým a právnym otázkam konštatoval, že žalobkyňa neporušila colný režim, má sa uprednostniť zásada právnej sily rozhodnutej veci, čím sa žalobkyňa oslobodí od colného dlhu, alebo má mať prednosť povinnosť zaplatiť colný dlh, ktorá je stanovená vo finančnom záujme Únie.